

DOEPAK

DuPAK DoePAK POPPENSPE(ELMUSEUMKRUMELKRANTKRABEL) DoePAK DuPAK
Nr. 155a

Spelen met poppen: figuren in een prentenboek

De *Poppenspe(e)lmuseumbibliotheek* omvat meer dan achtduizend titels. Er zijn boeken in westerse en niet-westerse talen: kinderboeken, strips, poëzie, pop-upboeken, romans, speeltakten, naslagwerken en tijdschriften over het poppentheater, maar ook bladmuziek en liederen. Veel uitgaven bevatten grappige afbeeldingen van poppentheatertechnieken en -figuren. Hierboven zie je een pagina uit een oud Frans kinderboek. Al de figuren nodigen uit tot de activiteit *Zelf eens proberen?*

Een Japanse clown zet zijn masker op en af (nummers 1 en 2). In het *papierentheater* – met als decor een kasteel en bomen – worden een koningin, een prinses en een koning van bovenaf bewogen door een draad of een stangetje. Rechts van het operatheater is een *trekpop* afgebeeld, links een houten *ledenpop*. De figuur met een witte kraag, die zijn tong uitsteekt (nummers 3 en 4), is *Pierrot*. Een openstaand boek met de rug naar boven wordt gebruikt als *poppenkast* voor schermutselende lappenpoppen (nummer 5). Het hoofd van deze *handpoppen* is een stoffen knoop, waarin de wijsvinger van de speler zit.

Tip: knip het vrolijke plaatje uit en plak het op een stevig stukje karton. Nu heb je een ansichtkaart die je kunt versturen.

Wil je nog meer ontdekken over het (volks)poppenspel? Maak een internationale reis door de wondere wereld van het poppentheater op www.poppenspelmuseum.nl/ onderwijs. Op de websites www.poppenspelmuseum.nl/, www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 en www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/ vind je informatie over het museum, de tentoonstellingen, de bibliotheek en de collectie. Een *poppentheater-abc* geeft uitleg over de diverse (poppen)theatertechnieken, -figuren en -personen. Illustratie uit: 'Jeux et Jouets du Jeune Âge' (Parijs, 1884). Tekst en projectidee: Otto van der Mieden © (2015). Veel plezier en applaus!

Doepak is hét Poppenspe(e)lmuseumcadeau. Doepak is gratis voor iedereen die de vragen van een Poppenspe(e)lspeurtocht goed beantwoord heeft. Verzamel alle afleveringen van de Doepakkrumelkrant en -krabbel!
Een dupák (spreek uit: doepak) is een stang- en trucpop. Het nummer met de dupák wordt in het Tsjechische en Slovaakse volkspoppentheater met marionetten en stangpoppen altijd als toegift opgevoerd. De pop maakt sprongen waarbij zijn lijf beurtelings lang en kort wordt. Het is een truc die overeenkomt met het uittrekken en weer inkrimpen van de hals van de Dood van Pierlala in de poppenkast. Pierlala is een stokpop en wordt van onderaf gemanipuleerd; de dupák wordt als stangpop van bovenaf bewogen. Terwijl het rijzen van Pierlala's hals heel langzaam en onder doods stilte geschiedt, gaat het strekken en krimpen van de dupák razendsnel en met veel tumult. Dupák betekent 'stampend'. De houten voeten zijn met lood verzwaard. Het lijf van de pop is een zak van stof. De stang waaraan de dupák hangt, gaat door het hoofd en het lijf en zit vast aan de houten heup. Het gat in het hoofd is wijder dan de dikte van de stang, waardoor de kop soepel op en neer gaat. Aan weerszijden van de kop van de dupák is een touw vastgemaakt. De touwen gaan omhoog en zijn bevestigd aan een speelhout. Door dit op en neer te bewegen, rekt en krimpt het lijf. De pop gaat als het ware door de knieën en veert weer op. Behalve springen kan de dupák ook om zijn as draaien; daarbij zwieren de armen wijd uit.